
Fevralın 5-də yayımlanan “[Yeni çağırışlar](#)” onlayn müzakirə proqramının növbəti qonağı tanınmış alim, təhsil tədqiqatçısı və yazıçı Dr. Özgür Bolat olub. Proqramda Dr. Özgür Bolatın verdiyi seminarların əsas mövzuları olan effektiv öyrənmə mühiti, müəllim liderliyi, istedadın inkişafı, xoşbəxt və uğurlu fərd yetişdirməyin yolları müzakirə edilib, gələcəyin məktəb modellərindən söhbət açılıb.

Dr. Dr. Özgür Bolat təhsil proqramlarının bilmək, yox, anlammaq məqsədli model üzərində qurulmasının əhəmiyyətindən danışdı. Özgür Bolat bildirib ki, anlammaq və bilmək arasında fərq var, çünki bilmək məlumatları yadda saxlamaqdır, anlammaq isə təcrübə və kəşflə əmələ gələn düşüncə modelləri, sxemlərdir. Yəni anlamlayan şəxs bir məlumatın nə mənanaya gəldiyini və nə məlumatı necə istifadə edəcəyini bilir. Tədqiqatçı qeyd edib ki, öyrənmələrin biliklərinin qiymətləndirilməsi zamanı kəşf-əlaqəyə, rəylərə xüsusi diqqət yetirilməlidir. Heç bir rəssam, yaxud bəstəkar şagirdinə qiymət vermir, onlar sadəcə rəy verirlər. Belə olduqda öyrənmə inkişaf etdirməli olduğu məqamları görür.

Proqramın aparıcısı, “T-network”-un koordinatoru Cəfər Mənsiminin “Təhsildə yeni çağırışları 8 güşəli ulduza bənzətsək, onun güşələri hansı çağırışlardan ibarət olar?” sualını Özgür Bolat belə cavablandırır: “Ulduzun birinci güşəsi özünə inanmaqdır. Təhsil insanlara “mən dəyərliyəm” deməyi öyrətməlidir. İkinci güşə muxtariyyətdir. Yəni, qərarlarımız özümü verə bilərəm. Digər güşə özünü təmin etməklə bağlıdır. Yəni, öz bacarıqlarından əmin olan fərdlər yetişdirilməlidir. Növbəti güşə həyat tərzinin dəyərlərə öykənməsinin aşılmasına tələb edir. 5-ci güşə yetişməkdə olan nəsilə yaratmaq, digər insanların həyatının mənalandırmaq, yaxşılaşdırmaq məqsədlərinin formalaşdırılmasıdır. 6-cı güşə əməkdaşlıq, digər insanlarla çalışmaq bacarıqlarıdır. Ego yox, eko, yəni bir bütünün parçası olmaq qabiliyyəti 7-ci güşədir. Təhsil prosesinin insanlara özünü tapmaqda yardımçı olması çağırışı isə 8 güşəli ulduzu tamamlayır”.

Təhsil tədqiqatçısı onu da qeyd edib ki, sadəcə gələcəyə yox, həyatın hər anına hazırlıq üçün düşünməyi öyrənmək, kəşf etmək, təcrübə yaşamaq, daxili nəzərsizlik, ağlına sərhdələrinin kənarına çıxmaq lazımdır. Müəllifi olduğu “Mənə mükafatla cəzalandırma” kitabı haqqında suala cavab olaraq Özgür Bolat qeyd edib ki, iki mükafat xarici motivasiyaya təsir edir və mütəmadi əsaslıq yaradır. Daxili motivasiya yüksək olan fərdlər yetişdirmək üçün mükafatdan imtina etməliyik. Çünki xarici motivasiya insanların narahatlıq, daxili motivasiya yüksək olan insanların isə sevgi ilə idarə edilir. Daxili motivasiya şəxsiyyət, dəyərlər, prinsiplər üzərində qurulur. Xarici motivasiya isə vəzifə, pul, statusdan aslıdır. Öyrənmələr narahatlıq yaşadığı üçün öyrənmə prosesindən həzz almır, yaxud təhsil müəssisələrində özlərini xoşbəxt hiss etmirlər. Buna görə onları narahatlıqdan xilas etməli, maraq mühiti yaratmalıyıq.

Təhsil Nazirliyinin dəstəyi və “T-Network” təhsil işçilərinin təcrübə və kommunikasiya platformasının təşkilatçılığı ilə davam edən proqram çərçivəsində

Özgür Bolat ilə görüş Təhsil Nazirliyinin rəsmi "[Facebook](#)" səhifəsi üzərindən canlı yayımlanıb. Görüşdə izləyicilərin sualları da cavablandırılıb.

Nəzərinizə çatdırırıq ki, Dr. Dr. Özgür Bolat Kembriç (doktorantura), Harvard (magistratura), Boğaziçi (bakalavr) universitetlərinin təhsil fakültələrindən kafedra birincisi olaraq məzun olub. O, həmçinin MIT Sloan İdarəetmə məktəbində (MIT Sloan School of Management) liderlik ixtisası üzrə doktorantura dərsləri alıb və orada tədqiqat aparıb. Müəllifi olduğu "Məni mükafatla cəzalandırma" adlı kitabı təxminən 500 min ədəd satılıb. Valideynlər məktəbinin (Anne-Baba Okulu) yayradıcısıdır. Dr. Özgür Bolat "Lider müəllimlər", "Özünə inam" və "Google" ilə "Rəqəmsal valideynlik" kimi layihələr, "İstedad İdarəetmə Testi", "Parentwiser" mobil tətbiqinin rəhbəridir.

Qeyd edək ki, "Yeni çağırışlar" T-Network koordinatoru Cəfər Mənsiminin təqdimatında ayda iki dəfə yayımlanır. Məqsəd yerli və xarici mütəxəssislərin iştirakı ilə təhsildə yeni çağırışların müzakirə etmək, davamlı öyrənmə və inkişaf prosesini dəstəkləmək, qlobal səviyyədə qabaqcıl təcrübələrlə tanış olmaqdır. Proqramın bundan öncəki qonaqları dünyaca məşhur "Khan Academy"-nin qurucusu və CEO-su Sal Khan və Nobel Sülh mükafatçısı, professor Məhəmməd Yunus olub. "Yeni çağırışlar" müzakirə proqramı haqqında ətraflı məlumatları T-network-un "[Facebook](#)" səhifəsindən (<https://www.facebook.com/tnetwork.az>) tanış olala bilərsiniz.